

Knjiga poezija i fotografija "Lutanja"

Mlinarić, Darija

Undergraduate thesis / Završni rad

2022

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University North / Sveučilište Sjever**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:122:029664>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2025-02-06**

Repository / Repozitorij:

[University North Digital Repository](#)

Sveučilište Sjever

Završni rad br. 189/MED/2022

Knjiga poezije i fotografija „Lutanja“

Darija Mlinaric, 3632/336

Koprivnica, rujan 2022. godine

Sveučilište Sjever

Medijski dizajn

Završni rad br. 189/MED /2022

Knjiga poezije i fotografija "Lutanja"

Student

Darija Mlinaric, 3632/336

Mentor

Igor Kuduz, doc.art.

Koprivnica, rujan 2022. godine

Prijava završnog rada

Definiranje teme završnog rada i povjerenstva

ODJEL	Odjel za umjetničke studije	
STUDIJ	preddiplomski sveučilišni studij Medijski dizajn	
PRISTUPNIK	Darija Mlinarić	MATIČNI BROJ 0009083306
DATUM	13.09.2022.	KOLEGIJ Grafičko uređivanje
NASLOV RADA	Knjiga poezije i fotografija "Lutanja"	
NASLOV RADA NA ENGL. JEZIKU	Book of poetry and photography "Wandering"	
MENTOR	Igor Kuduz	ZVANJE doc.art
ČLANOVI POVJERENSTVA	1. _____ doc. art. Andro Giunio, predsjednik 2. _____ doc. art. Niko Mihaljević, član 3. _____ doc. art. Igor Kuduz, član 4. _____ doc. art. Luka Borčić, zamjenski član 5. _____	

Zadatak završnog rada

BROJ	189/MED/2022
OPIS	<p>Tema ovog završnog rada je objediniti autorsku poeziju i fotografiju, nastajalu od 2015. godine do danas, u cjelovito tekstualno-vizualno iskustvo i oblikovati ga u formi knjige. Knjiga je podijeljena u tri cjeline i svaka pokriva jedno razdoblje života na određenoj adresi ili pak intenzivna putovanja vlakom u trećem dijelu knjige. Knjiga na taj način, osim knjige poezije ili fotografske knjige, postaje i dnevnik sa elementima "on the road" tematike. Kompleksnost paralelnih narativa i praćenje protoka vremena čine knjigu hibridnom formom između klasične zbirke poezije i knjige fotografije.</p> <p>U radu je potrebno:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Sabrati poetske radove iz privatnih arhiva (bilježnice, dnevnici, leksikoni) - Urednički obraditi materijal (poeziju i fotografije) - Definirati strukturu i koncept knjige - Istražiti moguće smjerove u oblikovanju knjige - Oblikovati i tehnički realizirati knjigu

ZADATAK URUČEN

POTPIS MENTORA

Igor Kuduz

SVEUČILIŠTE
SJEVER

Predgovor

Knjiga Poezije i fotografija „Lutanja” objedinjuje autorsku poeziju nastalu u razdoblju od 2015. godine do danas. Knjiga je podijeljena na tri glavna dijela. Svaki dio obilježava jedan period života autorice na različitim lokacijama. Prvi dio knjige obilježava odrastanje autorice u Turopoljskom naselju Velika Mlaka, gdje nas uvodi u djetinjstvo i početak pisanja poezije.

Drugi dio knjige obilježava razdoblje kada se autorica naglo seli iz rodnog Turopolja u Zagrebački Bronx, gradske kućice koje su se smjestile na Heinzelovoj ulici u Zagrebu. Treći dio knjige obilježava poezija koja je nastala odlaskom na studij u Koprivnicu.

Sažetak

U vrijeme sveopće digitalizacije i masovnog tiskarstva, malo toga stvarno vrijedi. Određeni nakladnici i urednici pokušavaju nas uvjeriti da je pisanje poezije na istoj razini kao proizvodnja u tvornici. Klasici hrvatske i strane književnosti postali su doslovno dosadni, pa su ih počeli izbacivati iz školskih čitanki. Zapadnoj Europi potrebna je depoetizacija, kao odgovor na sve agresivniju prozaičnost. Nekoć je poezija bila izrazom ljudskog duha u umjetničkom jeziku. Danas je ista, stjerana u kut. Poezija se sukobljava s prošlosti i sadašnjosti. Prije je nastajala pomoću slova od olova, a danas izvedenih tipografskih slova iz svjetlosti. Rad je nastao dugogodišnjim proučavanjem i pisanjem poezije i to je upravo ono što se sukobljava s današnjom masovnom pojavom publicističkih djela.

Ključne riječi: poezija, književnost, tipografija, tiskarstvo, umjetnost

Summary

In the age of worldwide digitization and mass printing, little writing work is worth it. Publishers and editors are convinced that writing poetry is the same as factory production. They started to throw Croatian classics and foreign literature out of the text box because they become bored. Western Europe must decrease its poetic value as a response to an increasingly aggressive and prosaic world. Once upon a time, poetry was an expression of the human spirit in artistic language. Today, poetry is at bay. Poetry clashes with the past and the present. In the past, poetry was created using letters made of lead. Typographic letters today are made of light. The book was created through long-term studying and writing poetry. This work is exactly what conflicts with today's mass appearance of journalistic works.

Keywords: poetry, literature, typography, printing, art

Popis korištenih kratica

ISO 216 Današnje ime za standardizirani format DIN

Sadržaj

1.	Uvod.....	1
2.	Tipografija.....	2
2.1.	Kompozicija u tipografiji	2
2.2.	Formati knjiga	4
3.	Fotopoezija.....	5
3.1.	Primjeri fotopoezije.....	5
3.2.	Fotografija	6
4.	Praktični dio	7
4.1.	Ideja.....	7
4.2.	Podjela publikacije	7
4.3.	Obrada poezije.....	8
4.4.	Obrada fotografija	8
4.5.	Format	9
4.6.	Margine i Grid System	10
4.7.	Odabir fonta.....	11
4.8.	Izrada naslovnica.....	12
4.9.	Tiskanje knjige i primjer naslovnice	13
5.	Zaključak.....	14
6.	Literatura.....	16

1. Uvod

„Poeziju će svi pisati; jedan nesretan čovjek ne može biti pjesnik“. Branko Miljković, srpski pjesnik 20. stoljeća.

Izgleda da je srpski pjesnik Branko Miljković zaista predvidio da će poeziju svi pisati. Društvene mreže danas su uzele toliko maha, da je današnji „suvremeni“ čovjek na društvenim mrežama postao – umjetnikom, pjesnikom, povjesničarom, slikarom, književnim teoretičarem... Tako čovjek današnjice stavlja na sebe etiketu ili ulaznicu koja će mu podariti da postane čovjekom koji je dao sebi svrhu, da postane „renesansnim čovjekom“.

Prilikom definiranja teme završnog rada želja mi je bila ostaviti iza sebe „neki trag“. Nešto što još nisam imala prilike raditi tijekom studiranja.

Poeziju čitam, proučavam i pišem još od osnovne škole. Moj prvi susret s Jesenjinovim stihovima na satu hrvatskog jezika definirali su me kao osobu, a dalje su i definirali početke mog umjetničkog stvaranja.

Kroz srednju školu i studiranje imala sam priliku da se objavi moja poezija. Prva je u srednjoškolskom časopisu, druga na natječaju za poeziju „*Poezitiva*“, a treći i zadnji na natječaju za poeziju „*Poezija zlatnih stihova*“.

Želja za izradu knjige poezije prati me još od osnovne škole. Tu dolazim do ideje za završni rad – da prikupim poetske radove koji nisu nikada objavljeni i objedinim ih u jednu knjižicu. Idejni proces nastavio se i na fotografski dio mojih radova, koji me prate gdje god da krenem. Stalno fotografiram i imam potrebu da neki moment zabilježim.

Tako je nastao moj završni rad „Knjiga poezije i fotografije Lutanja“. Poezija je nastajala kroz moje odrastanje – djetinjstvo, sazrijevanje i odrastanje, odlučila sam zbirku pjesama podijeliti na ta tri glavna dijela.

Djetinjstvo sam provela u turopoljskom mjestu Velika Mlaka, svoje sazrijevanje ili adolescenciju provela sam živeći u zagrebačkom bronxu., odnosno malim gradskim kućicama koje su se smjestile na Heinzlovoj ulici. Period odrastanja provela sam u vlaku putujući na relaciji Zagreb-Koprivnica.

Kroz proces svoga odrastanja živjela sam na puno lokacija, stalno se selila, malo bila doma, a previše vani. Nigdje nisam bila „tu“, da mogu reći: „Ovo je moj dom!“. Lutala sam na različitim mjestima. Tu dolazim do naziva knjige „Lutanja“.

Prikupila sam svoje poetske i fotografske radove i krenula u proces istraživanja kako ću oblikovati svoju prvu poetsku-fotografsku publikaciju.

2. Tipografija

Tipografija je „znanost o slovima, umjetnost upotrebe tipografskih slovnih znakova, vještina slaganja, izrade, oblikovanja i funkcionalne upotrebe slova.“ [1]

Poruka se kreira kombiniranjem tipografskih jedinica, čime se definira tipografija. Dizajner je primarna osoba u oblikovanju tipografije. Tipografija ima primarnu ili sekundarnu vrijednost neke publikacije, a na dizajneru je da odluči na koji ju oblikuje.

Tipografija je umjetnost odabira odgovarajućeg pisma za određeni projekt, njegova organizacija tako da se ostvari što efikasnija komunikacija, i da bude što ugodnije ljudskom oku za gledanje. [2]

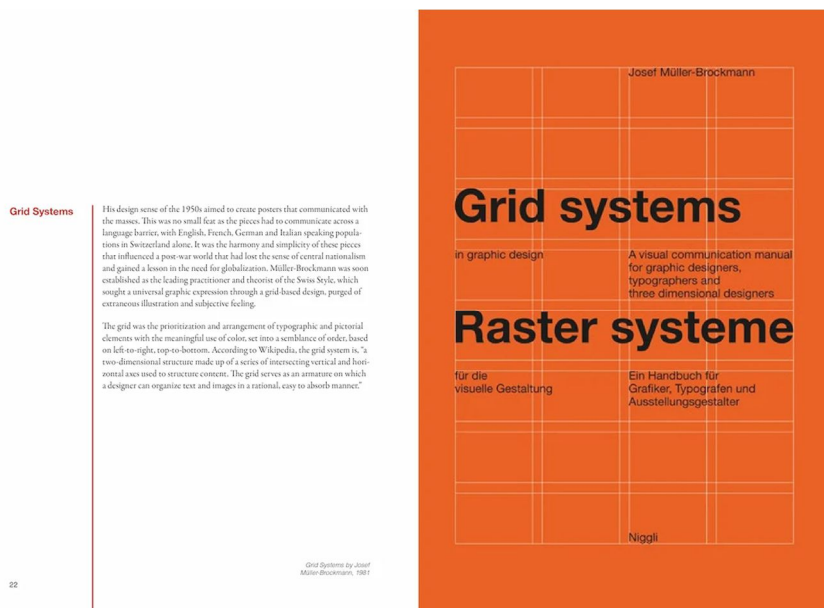
2.1. Kompozicija u tipografiji

„Komponirati znači sastavljati od raznih dijelova neku cjelinu prema jednoj koncepciji. U dobro sastavljenoj kompoziciji dobivamo od raznih elemenata, od raznih oblika novu cjelinu, izražaj jedne likovne ideje. Ti vizualni dijelovi, ti oblici u sastavu zajednice stvaraju bit izražaja, stvaraju sadržaj poruke.“ [4]

Poznavanje kompozicijskih načela važan je element u obrazovanju grafičkih dizajnera. Kompozicija daje strukturu i navigaciju, odnosno to je način kako se sadržaj neke publikacije posložio u hijerarhiji.

„Komponirati znači sastavljati od raznih dijelova neku cjelinu prema jednoj koncepciji. U dobro sastavljenoj kompoziciji dobivamo od raznih elemenata, od raznih oblika novu cjelinu, izražaj jedne likovne ideje. Ti vizualni dijelovi, ti oblici u sastavu zajednice stvaraju bit izražaja, stvaraju sadržaj poruke.“ [4]

Poznavanje kompozicijskih načela važan je element u obrazovanju grafičkih dizajnera. Kompozicija daje strukturu i navigaciju, odnosno to je način kako se sadržaj neke publikacije posložio u hijerarhiji.

Slika 1. Grid systems, Josef Müller-Brockmann, 1981

Mreža prezentira osnovnu strukturu našeg dizajna. Pomaže organizirati sadržaj, pruža dosljednost i uredan izgled, te projektira određenu razinu intelektualne elegancije koju volimo izražavati. Također piše kako treba razumjeti da, što je koncept mreže manji, to je ona manje korisna. [4]

Prazan prostor jedan je od najvažnijih elemenata s kojima dizajner treba znati raditi. Prazan prostor definira različite sekcije i elemente dizajna. Kompozicijski elementi moraju biti poredani u skladu, te ih dizajner treba znati posložiti u hijerarhijskom nizu. Važni elementi npr. naslovi neke publikacije mogu se istaknuti bojom, odabirom drugačijeg pisma u odnosu na tekući tekst i debljinom reza.

Slika 2. Publikacija Solstice: prikaz rasporeda tipografskih elemenata na layoutu

2.2. Formati knjiga

Knjige dolaze u različitim formatima. Najpoznatiji standardizirani formati su DIN A, B i C formati. U njih spada i popularni A4. Knjige se često rade unutar B formata, a neka česta srednja dimenzija je B5 (176 x 250 mm).

DIN formate je uveo njemački institut DIN (Deutsches Institut für Normung) dvadesetih godina 20. stoljeća. Ovaj je standard danas poznat kao ISO 216. Specifičnost i razlog popularnosti DIN formata je proporcija 1.414 : 1. Ova je proporcija specifična po tome što se ne mijenja kad se format savije na pola.

Knjige dolaze u najrazličitijim formatima i nipošto nije pravilo da se koriste samo DIN formati. Dapače, oni često djeluju pretjerano “obično” i normalizirano, ili ne odgovaraju zadanoj situaciji, pa dizajneri knjiga posežu za različitim drugim formatima.

3. Fotopoezija

Pojam „fotopoezija“ (eng. „photpoetry“) opisuje umjetničku formu gdje su poezija i fotografija simbiotski povezane. Odnos pjesme i fotografije Michael Nott opisuje kao: „odnos prekida i slučajnosti, prisvajanja i razmjene, evokacije i metafore“.

„Poezija je stanje postojanja, stava. To je uzvišeno, ekstatično stanje življenja, gledanja, doživljavanja: intenzivan, pojačan način gledanja, opažanja stvarnosti, kako u umjetnosti tako i u životu.“ [6]

Poezija i fotografija su različite umjetničke forme. Povijest poezije znatno je starija od povijesti fotografije. Poezija stvara slike od riječi, a fotografija stvara sliku od svjetla. Fotografija predstavlja djelić vremena sadržanog u većini pjesama. Fotografija i poezija su apstrakcije koje prenose iskustvo pojačane percepcije, intenzitet gledanja/osjećanja. Pjesnici i fotografi dijele interes za pretvaranjem proživljenog iskustva u prezentaciju umjetničkog djela.

3.1. Primjeri fotopoezije

Odnos pjesme i fotografije maštovito su istraživali pripadnici avangarde početkom 20. stoljeća. Možda je najpoznatiji primjer suradnja Mana Raya, Paula i Nusch Éluarda pod nazivom *Facile* (1935.), prekrasna publikacija u kojoj slike i tekst stvaraju integrirani i jedinstveni dizajn.

Slika 3. Man Ray, Paul, Nusch Éluard entituled *Facile*, 1935.

3.2. Fotografija

Svrha fotografije na njezinim počecima bilo je slanje poruke, reakcija na određenu emociju i prikazivanje nove perspektive. Moderna tehnologija omogućava izvrsnu fotografiju svima, na svakom mjestu. Na dnevnoj bazi u svijetu proizvede se milijarde slika, te tako fotografija kakvu smo poznavali polako nestaje. U proteklih nekoliko desetljeća, fotografski medij definiran je novom tehnologijom i formatima, među kojima je najvažnija: fotografija u boji, digitalna manipulacija i tehnika tiskanja velikih razmjera.

Fotografija izrađena u sadašnjem vremenu potiče nas da razmotrimo ono što vidimo. Roland Barthes je u filmu *Camera Lucida: Reflections on Photography* izjavio: „Fotografija ne govori nužno ono što više nije, nego samo ono što je bilo.“ [8] Slično je opisala i Susan Sontag u svojoj knjizi, *On Photography*: „Fotografije nisu izjave o svijetu koliko minijature stvarnosti koje svatko može napraviti.“ [9]

Slika 4. Susan Sontag, June 8, 1972.

4. Praktični dio

4.1. Ideja

O ideji svog završnog rada počela sam razmišljati negdje krajem 2021. godine. Od početka studiranja uvijek sam htjela nekako objediniti poeziju koju pišem još od osnovne škole. Ta poezija koju sam pisala uvijek je bila tu – po bilježnicama, starim dnevnicima, word dokumentima na laptopu, ladicama...

Početkom 2022. godine počela sam više istraživati o spajanju medija slike i poezije. Dosta dugo sam istraživala razne publikacije poznatih književnika i pjesnika no nigdje nisam mogla naći ono „nešto“ što sam htjela u svome radu.

Istraživanje sam pretraživala na internetskoj stranici Behance, gdje umjetnici mogu besplatno objavljivati svoje radove. Tu dolazim do termina fotopoezije (eng. Photopoetry) i odlučujem se na takvu vrstu publikacije.

4.2. Podjela publikacije

Knjiga objedinjuje:

- Autorske poetske radove (radovi pisani od 2015. do 2021. godine)
- Autorske fotografije

Podjela rada:

Poetski radovi koji objedinjuju život na 3. lokacije:

1. Velikoj Mlaci (naselje blizu Zagreba)
2. Radničkoj cesti, tzv. Zagrebački bronx.
3. Koprivnici (fotografije nastale na relaciji Zagreb – Koprivnica).

Fotografski dio:

1. Lokacija Velika Mlaka – fotografski zabilježiti lokacije na kojima sam provela dobar dio djetinjstva.
2. Lokacija Zagrebački bronx. – istražiti neke od glavnih karakteristika ovog mjesta.
3. Lokacija Koprivnica - fotografije koje su nastale na putovanjima u vlaku na relaciji Zagreb-Koprivnica.

4.3. Obrada poezije

Svoje dnevnik i bilježnice čuvam još od 2015. godine. Skupila sam sve bilježnice i krenula s ispisivanjem pjesama koje nisu pisane odjednom, nego su nastajale kao spajanje riječi i rečenica, potom stihova i strofa koje su sklapane u cjelinu. Nakon što sam skupila 34. poetska rada krenula sam s lektoriranjem pjesama. Ispravljala sam neke očite gramatičke pogreške i preoblikovala raspored riječi u stihovima.

4.4. Obrada fotografija

Sve fotografije koje su objedinjene u knjizi pronašla sam na svome Google disku, gdje imam spremljene fotografije od kojih su najranije još iz 2015. godine. Većina fotografija koje su korištene u radu datiraju iz 2018. godine do danas. Nakon što sam selektivno izabrala fotografije koje sam smatrala da bi mogle odgovarati formi publikacije, krenula sam s procesom uređivanja fotografija.

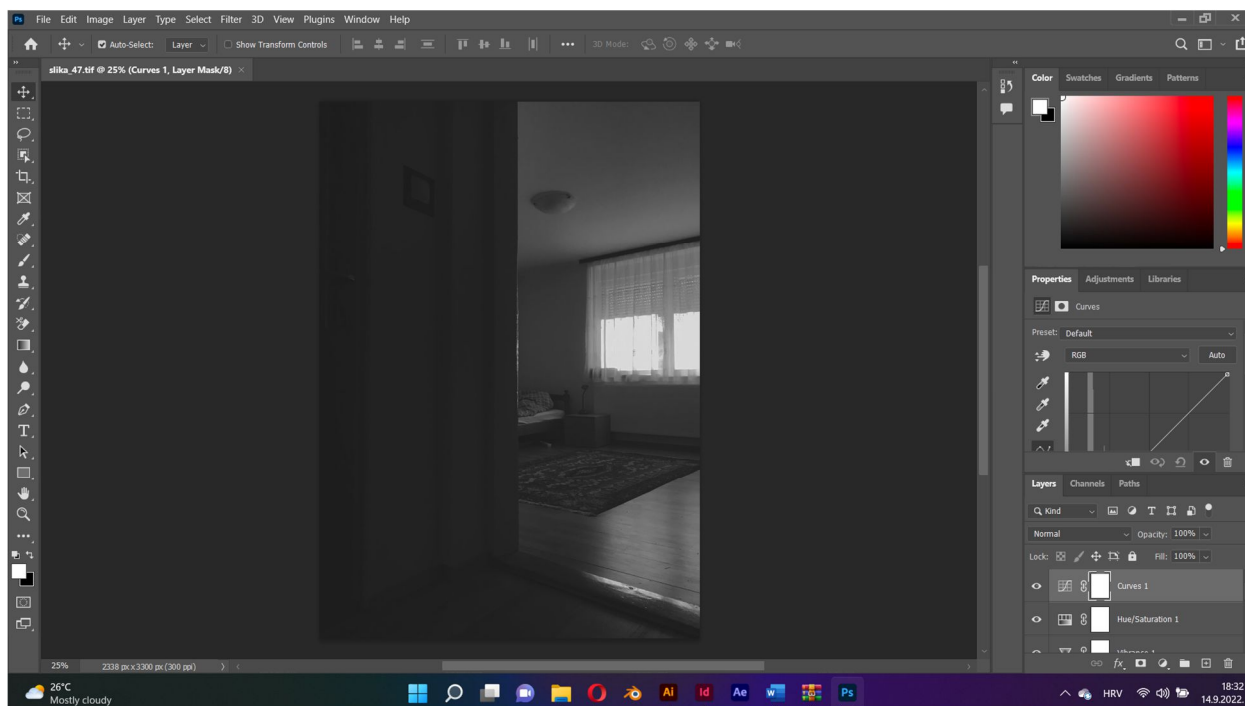
Fotografije su nastajale „spontano“ u „trenutku“. Većinom kad izlazim negdje van, pokušavam što više fotografirati i dočarati trenutak pomoću medija fotografije. Umjetnička fotografija daje mi dovoljno prostora da zabilježim osjećaj kojeg mi je izazvao određeni trenutak.

Fotografije od 2018. do 2021. godine snimljene su iPhoneom 7, a fotografije od 2021. godine do danas snimljene su iPhoneom 12.

Nakon što sam prebacila sve fotografije na laptop morala sam promijeniti format iPhone fotografije iz formata HEIC u JPEG. Za to sam se koristila besplatnim online softverima za konvertiranje fotografija. Nakon što sam konvertirala fotografije, kreirala sam mapu s izborom najboljih fotografija. Izabrane su 42 najbolje fotografije.

Fotografije sam uređivala u programu Adobe Photoshop. Kod uređivanja koristila sam se opcijama za podešavanje fotografija – brightness/contrast, levels, curves, exposure, vibrance, hue/saturation, color balance, black&white i photofilter.

Nakon što sam uredila fotografije, promijenila sam dimenziju fotografija na format letter 8,5 x 11 in 300 dpi. Veliki format fotografija izabrala sam kako bile što bolje rezolucije i veće veličine zbog odabranog formata knjižnog bloka.

Slika 5. Prikaz uređivanja fotografije u Photoshopu

Sve fotografije spremljene su u TIFF formatu. TIFF datoteke puno su veće od JPEG-a. TIFF datoteka ne gubi na kvaliteti nakon spremanja i uređivanja. Ovaj rasterski format fotografije iznimno je popularan u svijetu fotografije i izdavaštvu jer ne komprimira izravnu datoteku. Datoteke su velike, ali proizvode sliku najviše kvalitete za ispis.

4.5. Format

Prilikom odabira formata knjižnog bloka vodila sam se primjerom publikacije koje sam pronašla na internetu, a koja je bila svojevrsni šalabahter kako sam htjela da moja publikacija izgleda. Radi se o knjižnoj publikaciji Landfall, autorice Sal Taylor Kydd. Format kojeg autorica koristi dimenzija je 17.8 × 24.5 cm.

the book. In a limited edition of 100 copies, 'LANDFALL' is housed in a slipcase and includes an original 4x5 inch archival pigment print.

* Includes one original print (signed and numbered)

* The bookmaking process was carried out with exquisite craftsmanship by Datz Books.

—
Limited edition, 100 copies

2020

17.8 × 24.5 cm

84 pages

Hard cover / Perfect binding / Slip case

ISBN 978-89-97605-49-1

Slika 6. Sal Taylor Kydd, publikacija Landfall

4.6. Margine i Grid System

Na samom početku procesa izrade knjige izabrala sam 80 stranica, odnosno 30 spreadova u Adobe InDesign.

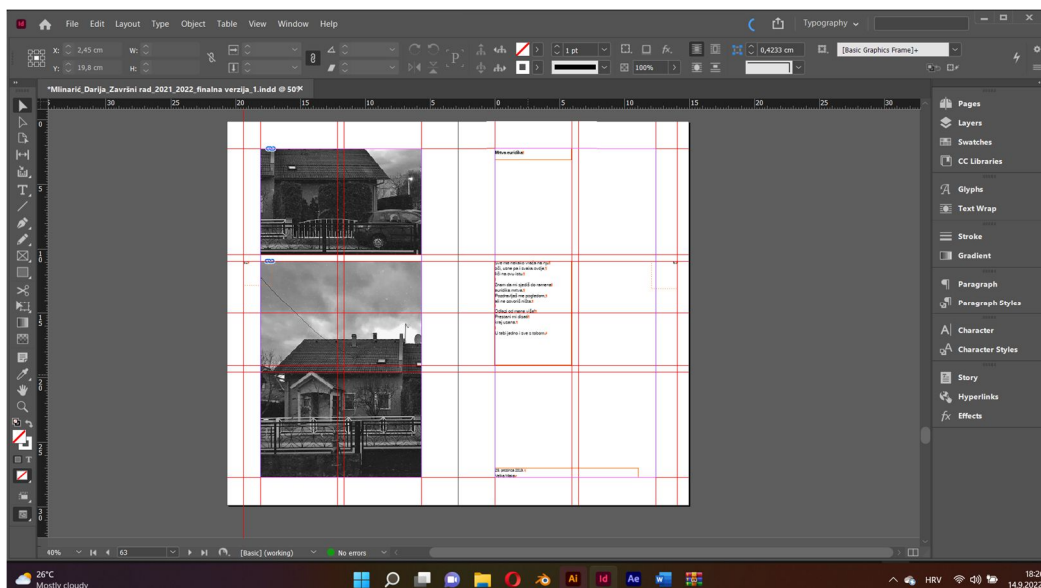
Margine u knjizi iznose:

Top: 2,13 cm

Bottom: 2,13 cm

Inside: 2,83 cm

Outside: 2,55 cm

Slika 7.Prikaz layouta Knjige poezije i fotografija Lutanja

Fotografije su pozicionirane po hijerarhiji da cijela fotografija ide preko dva kvadrata unutar mreže, a unutar jednog kvadrata te da prikazuje detalje fotografije.

Pojedini spreadovi imaju fotografije preko cijele dvije stranice unutar margina, a pojedine stoje lijevo ili desno ovisno o stranicama.

Pjesme su poredane po hijerarhijskom nizu tako da naslov počinje na početku mreže, ostavlja se dio prostora i onda započinje pjesma. Naslovi slika su pozicionirani u donjem lijevom kutu. Svaka slika ima svoj opis kad je nastala (datum i godina) i mjesto gdje je fotografija snimljena.

Knjiga je podijeljena na tri dijela – djetinjstvo, sazrijevanje i odrastanje, koje su praćene s tri lokacije – Velika Mlaka, Zagreb (zagrebački bronx.) i putovanja na relaciji Koprivnica Zagreb. Svaki modul knjige definiran je stranicama na kojima se nalaze citati Sergeja Aleksandroviča Jesenjina, Sylvie Plath i Branka Miljkovića. Citati nas uvode u novo mjesto stanovanja i životni proces.

Uvodne stranice knjige sadržavaju – naslov knjige i ime autorice, impressum, zahvalu, kratku crticu o knjizi i sadržaj knjige.

Na kraju dijela s djetinjstvom stoji zahvala. Cijelo djetinjstvo i pjesme koje su nastale posvetila sam mami.

4.7. Odabir fonta

Font kojeg sam koristila za svoju knjigu zove se Liberation Sans. Veličina tekućeg teksta i naslova poezije iznosi 9pt, a leading 6,35 pt. Veličina potpisa slika i paginacija iznosi 8pt/35 pt.

Liberation Sans, Liberation Sans Narrow i Liberation Serif odgovaraju Monotype Corporation fontova Arial, Arial Narrow i Times New Roman. To znači da su širina i visina slova i simbola između Liberation fontova i odgovarajućih Monotype fontova identični, a Monotype fontovi mogu se zamijeniti odgovarajućim Liberation fontom bez promjene izgleda dokumenta. [10]

Liberation Sans

Aa Ee Rr
Aa Ee Rr
Aa Ee Rr
Aa Ee Rr

Aa

The quick brown fox jumped
over the lazy dog.

HOW QUICKLY DAFT JUMPING
ZEBRAS VEX.

0123456789

!@#\$%^&*()

Slika 8. Font Liberation Sans

4.8. Izrada naslovnica

Prilikom izrade naslovnica početna ideja bila je pozicionirati fotografije i naslov knjige na sličan način kao i pjesme kako bi ostali unutar hijerarhije. U dogovoru s mentorom došli smo do zaključka kako bi bilo odlično staviti pjesmu Crni čovjek kojeg navodim kao svoj prvijenac koji me uveo u svijet poezije. Crni čovjek prva pjesma koju sam napisala i od 34. pjesme koje su knjizi i onih koji su objavljeni u poetskim časopisima, ima svoju najveću vrijednost.

Pjesma je pozicionirana na isti način kao i pjesme u knjizi. Ova ideja podigla je cijelu knjigu na jednu veću razinu jer se do sada nisam susretala s naslovnica koje imaju pjesmu i ne sugeriraju o čemu se radi knjiga i nemaju svog naslova i ime autora.

Uptih ga zašto plače
a on poče da vrišti sve jače i jače.
Džiao je u ruci neku knjigu
listao je po nespunjenim stranicama
moga života.

Tragala sam za srećom
ne znanajući da sam velik pjesnik
i poeta znani.

Sada spih se jednoga sna,
svake noći
čovjek u orome odjeku
sjeo bi kraj mene i gledao

kako snivem zemlje daleke.
Korenu bi plakati
i vrištati od bola.

Slika 9. Primjer naslovnice Knjige poezije i fotografija Lutanja

4.9. Tiskanje knjige i primjer naslovnice

Knjiga se tiskala u tiskari Ars kopija u Zagrebu. Knjiga je tiskana na 150 gramskom papiru, korice knjiga su na tvrdom uvezu s matiranim premazom. Knjiga je tiskana u jednom primjerku.

Slika 10. Primjer naslovnice Knjige poezije i fotografija Lutanja

5. Zaključak

Izradom i pisanjem završnog rada prošla sam jedan široki spektar znanja koje sam stekla tijekom studiranja na preddiplomskom studiju. Znanje koje sam primjenjivala u završnom radu uključuje područja tipografije, fotografije i umjetnosti. Završni rad objedinjuje navedena umjetnička područja, te uključuje poeziju. Proučavanje i čitanje poezije Sergeja Aleksandroviča Jesenjina, Branka Miljkovića i Miroslava Mike Antića, navela me da svoj rad napravim u čast velikana u književnosti. Ovi pjesnici i umjetnici ostavili su veliki trag na moje umjetničko stvaralaštvo i potaknuli me da se i sama počnem pisati poeziju. Poetski radovi koji se nalaze u završnom radu pisani su i nastajali su dugi niz godina. Životne okolnosti, nedaće i stvari koje sam proživjela do sada u životu omogućili su mi da pišem poeziju. Poezija se piše vlastitom krvlju, pa tako i svi loši trenutci omogućili su mi da iz njih iznjedri jedan kratki opus književnih djela. S druge strane medij fotografije omogućio mi je da zabilježim one sitne trenutke, ono što bi ih nazvali sjećanjima na trenutak. Trenutak koji bi možda zaboravila da se nije dokumentirao. Kombinacija medija fotografije i poezije omogućila su mi da kreiram svoju prvu zbirku poezije. Uz to tipografska znanja koja sam stekla do sada omogućila su mi da kreiram ovu publikaciju. Moja želja ovim radom bila je oživjeti poeziju, one koji su umrli za pisanu riječ i u konačnici ostaviti nešto prepoznatljivo u današnjem društvu.

IZJAVA O AUTORSTVU
I
SUGLASNOST ZA JAVNU OBJAVU

Završni/diplomski rad isključivo je autorsko djelo studenta koji je isti izradio te student odgovara za istinitost, izvornost i ispravnost teksta rada. U radu se ne smiju koristiti dijelovi tuđih radova (knjiga, članaka, doktorskih disertacija, magistarskih radova, izvora s interneta, i drugih izvora) bez navođenja izvora i autora navedenih radova. Svi dijelovi tuđih radova moraju biti pravilno navedeni i citirani. Dijelovi tuđih radova koji nisu pravilno citirani, smatraju se plagijatom, odnosno nezakonitim prisvajanjem tuđeg znanstvenog ili stručnoga rada. Sukladno navedenom studenti su dužni potpisati izjavu o autorstvu rada.

Ja, Darija Mlinarić (ime i prezime) pod punom moralnom, materijalnom i kaznenom odgovornošću, izjavljujem da sam isključivi autor/ica završnog/diplomskog (obrisati nepotrebno) rada pod naslovom Knjiga poezije i fotografija u digitalu (upisati naslov) te da u navedenom radu nisu na nedozvoljeni način (bez pravilnog citiranja) korišteni dijelovi tuđih radova.

Student/ica:
(upisati ime i prezime)

Mladen Paučić
(vlastoručni potpis)

Sukladno Zakonu o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju završne/diplomske radove sveučilišta su dužna trajno objaviti na javnoj internetskoj bazi sveučilišne knjižnice u sastavu sveučilišta te kopirati u javnu internetsku bazu završnih/diplomskih radova Nacionalne i sveučilišne knjižnice. Završni radovi istovrsnih umjetničkih studija koji se realiziraju kroz umjetnička ostvarenja objavljuju se na odgovarajući način.

Ja, Darija Mlinarić (ime i prezime) neopozivo izjavljujem da sam suglasna/na s javnom objavom završnog/diplomskog (obrisati nepotrebno) rada pod naslovom Knjiga poezije i fotografija u digitalu (upisati naslov) čiji sam autor/ica.

Student/ica:
(upisati ime i prezime)

Mladen Paučić

6. Literatura

- [1] J.R. Landa: Graphic design solutions, Boston, Massachusetts, 2011. (pristupljeno 28.6.2022.)
- [2] D.Valdec: Tipografski priručnik, Veleučilište u Varaždinu (pristupljeno 26.8.2022.)
- [3] Uloga tipografije u grafičkom dizajnu (Završni rad). Preuzeto s <https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:122:988995>
- [4] Batur.T (2020.) Vizualni identitet tiskare Grafing (Završni rad). Preuzeto s <https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:122:889542GCF> (pristupljeno 08.9.2022.)
- [5] Global, Beginning Graphic Design - Layout and Composition, GCF Global (pristupljeno: 15.7.2022.)
- [6] <https://www.photopedagogy.com/photopoetry.html> (pristupljeno 28.6.2022.)
- [7] Roland Barthes, “Camera Lucida:Reflections on Photography”, 1980, Hill & Wang. (pristupljeno 08.9.2022.)
- [8] Susan Sontag, “On Photography”, 1977, Picador of Farrar, Straus and Giroux. (pristupljeno 12.9.2022.)
- [9] https://wikipredia.net/hr/Liberation_fonts

Popis slika

Slika 1. Grid systems, Josef Müller-Brockmann, 1981	3
Slika 2. Publikacija Solstice: prikaz rasporeda tipografskih elemenata na layoutu	3
Slika 3. Man Ray, Paul, Nusch Éluard entitled Facile, 1935.	5
Slika 4. Susan Sontag, June 8, 1972.	6
Slika 5. Prikaz uređivanja fotografije u Photoshopu	9
Slika 6. Sal Taylor Kydd, publikacija Landfall	10
Slika 7. Prikaz layouta Knjige poezije i fotografija Lutanja	11
Slika 8. Font Liberation Sans	12
Slika 9. Primjer naslovnice Knjige poezije i fotografija Lutanja	13
Slika 10. Primjer naslovnice Knjige poezije i fotografija Lutanja	13

Prilozi

Uz završni rad prilažem jedan primjerak knjige „Knjiga poezije i fotografija Lutanja“.